

РАХУНКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

05.10.2015 № 08-1944

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України

Гройсману В.Б.

Щодо результатів аналізу фінансування
та виконання програм секторальної
бюджетної підтримки ЄС в Україні

Шановний Володимире Борисовичу!

Рахункова палата розглянула результати аналізу фінансування та виконання програм секторальної бюджетної підтримки Європейського Союзу в Україні та інформує.

Центральними органами виконавчої влади України, відповідальними за програми секторальної бюджетної підтримки, що фінансуються коштами Європейського Союзу, не забезпечено повного та своєчасного використання цих коштів згідно із законодавчо визначеними обсягами і термінами. Із вже отриманих 218 млн. євро на фінансування заходів для впровадження реформ у стратегічно важливих сферах протягом п'яти років використано лише половину.

Цілі 3-х завершених програм, спрямованих на підтримку впровадження енергетичної стратегії, стратегії екологічної політики, а також заходів у сфері енергоефективності та відновлювальних джерел енергії, не досягнуті у повних обсягах (відповідальні органи – Міненерговугілля, Мінприроди, Мінекономрозвитку, Держенергоефективності). Фінансування частини заходів із загальним обсягом видатків 40 млн. євро, які передбачалися цими програмами, не забезпечено за рахунок допомоги ЄС, що потребуватиме пошуку додаткових джерел.

Основні причини такого стану – незабезпечення відповідальними органами дотримання процедур з підготовки, впровадження й моніторингу програм у повних обсягах та встановлених нормативними актами термінах, а також недостатність вжиття відповідних заходів з боку Мінекономрозвитку як координатора з питань допомоги ЄС і Мінфіну як органа, що забезпечує фінансову та бюджетну політику.

Система нормативно-правового та організаційного врегулювання секторальної бюджетної підтримки ЄС, створена Урядом, Мінекономрозвитку та Мінфіном із затримками, є недосконалою. Це стало підґрунтям для неефективного використання значного обсягу коштів. Незважаючи на велику кількість прийнятих Урядом нормативно-правових актів стосовно програм (понад 30), так і не врегульовано ряд процедур.

Порядком підготовки, виконання та проведення моніторингу програм секторальної бюджетної підтримки Європейського Союзу в Україні, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2010 № 841, зокрема, не врегульовано питання планування обсягів залучення коштів ЄС, здійснення комплексної оцінки ефективності використання коштів, звітування про отриманий ефект від завершених програм. Також Порядок не містить чітко визначених строків підготовки програм (зокрема, щодо розроблення індикаторів виконання програм та започаткування проектів технічної допомоги для їх супроводження).

Незважаючи на закріплення за Мінекономрозвитку і Мінфіном відповідних функцій, а також надання Урядом доручень, частина заходів з координації секторальної бюджетної підтримки ЄС, розвитку інструментів і механізмів такого співробітництва міністерствами не виконувалась. Як наслідок, не забезпечено якісної підготовки, своєчасного та повного виконання програм, раціонального механізму перерахування коштів, регулярного моніторингу реалізації програм і використання коштів.

Підготовка програм секторальної бюджетної підтримки ЄС здійснена Мінекономрозвитку та відповідальними органами з недоліками та порушеннями встановлених процедур.

Термін підготовки програм, яка полягає у розробленні індикаторів і проектів угод, у середньому становив понад півтора року. Причин - зокрема, тривале розроблення індикаторів, затримки із затвердженням стратегічних документів з реформування відповідної галузі, тривале погодження проектів угод програм.

Забезпечення надходжень та фінансування програм у 2009-2015 роках відбувалося з недоліками й порушеннями міжнародних угод і відповідних розпоряджень Уряду.

Мінфіном не забезпечено проведення операцій з продажу коштів, які надійшли від ЄС, та їх перерахування на рахунок у Казначействі з дотриманням встановленого терміну. У результаті зарахування коштів до спеціального фонду державного бюджету проводилося із затримками.

Через несвоєчасне відображення в обліку державного бюджету фактичних надходжень від ЄС викривлена відповідна інформація при звітуванні перед Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України про виконання законів про державний бюджет за 2009, 2012 і 2013 роки.

За частиною програм Мінфіном не забезпечено розроблення порядків щодо передачі коштів відповідальним виконавцям у терміни, які визначалися урядовими щорічними планами першочергових заходів інтеграції України до ЄС та окремими дорученнями.

Відповідальними за програми не забезпечено виконання відповідних програм у визначених міжнародними угодами обсягах і термінах. Як наслідок, ЄС надавались кошти в розмірах, менших, ніж передбачено угодами та вказано в запитах Мінфіну.

Серед причин цього – зокрема, довготривале створення та неналежне функціонування спільних груп моніторингу програм, затримки з розробленням порядків про виконання угод, використання коштів та їх передачу, незабезпечення виконання умов надання коштів, відсутність єдиного підходу до оцінки рівня досягнення індикаторів.

Запити на перерахування коштів було направлено на суму майже 309 млн. євро, що на 26 млн. євро менше доступного ресурсу допомоги ЄС (335 млн. євро), передбаченого графіками фінансування угод. Обсяги цих запитів були визначені групами моніторингу програм на підставі оцінок рівня досягнення індикаторів.

Використання коштів, отриманих від ЄС на заходи з реформування відповідних галузей, здійснюється повільними темпами.

У результаті не виконано у передбачуваних обсягах заходи, зокрема, з впровадження системи моніторингу інформаційного простору та відомчих інформаційних систем консульської служби (оформлення біометричних проїзних документів, видача віз іноземцям та особам без громадянства) (програма кордону), модернізації засобів та обладнання випробувальних і метрологічних лабораторій (програма торгівлі), а також модернізації та заміни котлів на об'єктах соціальної сфери (програма енергоефективності).

На заходи програми екології, зокрема, щодо забезпечення охорони атмосферного повітря та охорони і раціонального використання водних ресурсів кошти взагалі не використовувалися.

Використання коштів в рамках програми транспорту на заходи з підвищення рівня безпеки та розвиток транспортної інфраструктури, а також програми кордону на заходи зі створення багатофункціональної комплексної системи “Електронна митниця” через чотири з половиною та три роки відповідно після підписання угод навіть не розпочалось.

Надається в порядку інформування.

З повагою

Голова

Р.М. Магута